

11P/266/1

(To be filled up by the candidate by blue/black ball-point pen)

Roll No.

--	--	--	--	--	--	--	--

Roll No. (Write the digits in words)

Serial No. of Answer Sheet

Day and Date

(Signature of Invigilator)

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

(Use only *blue/black ball-point pen* in the space above and on both sides of the Answer Sheet)

1. Within 10 minutes of the issue of the Question Booklet, check the Question Booklet to ensure that it contains all the pages in correct sequence and that no page/question is missing. In case of faulty Question Booklet bring it to the notice of the Superintendent/Invigilators immediately to obtain a fresh Question Booklet.
2. Do not bring any loose paper, written or blank, inside the Examination Hall *except the Admit Card without its envelope*.
3. *A separate Answer Sheet is given. It should not be folded or mutilated. A second Answer Sheet shall not be provided. Only the Answer Sheet will be evaluated.*
4. Write your Roll Number and Serial Number of the Answer Sheet by pen in the space provided above.
5. *On the front page of the Answer Sheet, write by pen your Roll Number in the space provided at the top and by darkening the circles at the bottom. Also, wherever applicable, write the Question Booklet Number and the Set Number in appropriate places.*
6. *No overwriting is allowed in the entries of Roll No., Question Booklet no. and Set no. (if any) on OMR sheet and Roll No. and OMR sheet no. on the Question Booklet.*
7. *Any change in the aforesaid entries is to be verified by the invigilator, otherwise it will be taken as unfair means.*
8. *Each question in this Booklet is followed by four alternative answers. For each question, you are to record the correct option on the Answer Sheet by darkening the appropriate circle in the corresponding row of the Answer Sheet, by pen as mentioned in the guidelines given on the first page of the Answer Sheet.*
9. For each question, darken only one circle on the Answer Sheet. If you darken more than one circle or darken a circle partially, the answer will be treated as incorrect.
10. *Note that the answer once filled in ink cannot be changed. If you do not wish to attempt a question, leave all the circles in the corresponding row blank (such question will be awarded zero marks).*
11. For rough work, use the inner back page of the title cover and the blank page at the end of this Booklet.
12. Deposit only **OMR Answer Sheet** at the end of the Test.
13. You are not permitted to leave the Examination Hall until the end of the Test.
14. If a candidate attempts to use any form of unfair means, he/she shall be liable to such punishment as the University may determine and impose on him/her.

11P/266/1

No. of Questions : 150

प्रश्नों की संख्या : 150

Time : 2 Hours

Full Marks : 450

समय : 2 घण्टे

पूर्णाङ्क : 450

Note : (1) Attempt as many questions as you can. Each question carries **3 (Three)** marks. **One mark will be deducted for each incorrect answer.** Zero mark will be awarded for each unattempted question.

अधिकाधिक प्रश्नों को हल करने का प्रयत्न करें। प्रत्येक प्रश्न **3 (तीन)** अंक का है। **प्रत्येक गलत उत्तर के लिए एक अंक काटा जायेगा।** प्रत्येक अनुत्तरित प्रश्न का प्राप्तांक **शून्य** होगा।

(2) If more than one alternative answers seem to be approximate to the correct answer, choose the closest one.

यदि एकाधिक वैकल्पिक उत्तर सही उत्तर के निकट प्रतीत हों, तो निकटतम सही उत्तर दें।

01. तर्कभाषाग्रन्थः केन विरचितः?

(1) केशवमिश्रः (2) उदयनः (3) अन्नम्भट्टः (4) श्रीहर्षः

02. तर्कसङ्ग्रहस्य दीपिकाव्याख्या केन विरचिता ?

(1) गोतमः (2) विश्वनाथ पञ्चाननः (3) अन्नम्भट्टः (4) कणादः

03. न्यायदर्शनस्य प्रवर्तकः कः ?

(1) कणादः (2) उदयनः (3) अन्नम्भट्टः (4) गोतमः

11P/266/1

04. न्यायदर्शनभाष्यविरचयिता कः ?

- (1) प्रशस्तपादः (2) वात्स्यायनः (3) अन्नम्भट्टः (4) गोतमः

05. तर्कसङ्ग्रहग्रन्थः केन विरचितः?

- (1) उदयनः (2) अन्नम्भट्टः (3) रघुनाथः (4) केशवमिश्रः

06. वैशेषिकदर्शनस्य भाष्यं केन विरचितम् ?

- (1) प्रशस्तपादः (2) पतञ्जलिः (3) वात्स्यायनः (4) कणादः

07. न्यायदर्शने गोतमेन कति पदार्थाः निरूपिताः?

- (1) द्वादश (2) सप्त (3) षोडश (4) नव

08. प्रसारणं किंरूपम्?

- (1) द्रव्यम् (2) गुणः (3) कर्म (4) सामान्यम्

09. गन्धवत्त्वं कुत्र वर्तते?

- (1) पृथिव्यां (2) जले (3) तेजसि (4) वायौ

10. गुणाः कति?

- (1) त्रयोदश (2) दश (3) विंशतिः (4) चतुर्विंशतिः

11. वैशेषिकदर्शने कति अध्यायाः सन्ति ?

- (1) चत्वारः (2) पञ्च (3) अष्ट (4) दश

12. अपेक्षाबुद्धिनाशात् कस्य नाशः ?
 (1) एकत्वस्य (2) द्वित्वस्य (3) ज्ञानस्य (4) गुणस्य
13. पार्थिवं इन्द्रियं किम् ?
 (1) चक्षुः (2) घ्राणम् (3) श्रोत्रम् (4) रसनम्
14. द्रव्यगुणकर्मणां समवायिकारणं किम् ?
 (1) द्रव्यम् (2) गुणः (3) कर्मः (4) सामान्यम्
15. एकधर्मिकभावाभावप्रकारकं ज्ञानं किम् ?
 (1) प्रमा (2) अप्रमा (3) संशयः (4) निश्चयः
16. संयोगविभागवेगानां समानं कारणं किम् ?
 (1) द्रव्यम् (2) गुणः (3) कर्म (4) सामान्यम्
17. वैशेषिकदर्शनस्य उपस्कारवृत्तिः केन विरचिता ?
 (1) उदयनः (2) शङ्करमिश्रः (3) प्रशस्तपादः (4) अन्नम्भट्टः
18. पृथिव्यां वर्तमानः स्पर्शः कः ?
 (1) उष्णम् (2) शीतलम् (3) उभयमपि (4) अनुष्णाशीतम्
19. न्यायसिद्धान्तमुक्तावली ग्रन्थ रचयिता कः ?
 (1) गोतमः (2) उद्योतकरः (3) विश्वनाथपञ्चाननः (4) अन्नम्भट्टः

11P/266/1

20. मनः कुत्रान्तर्भवति ?

- (1) द्रव्यम् (2) गुणः (3) क्रिया (4) जातिः

21. तैजसमिन्द्रियं किम् ?

- (1) घ्राणम् (2) चक्षुः (3) श्रोत्रम् (4) रसनम्

22. ईश्वरसाधकं प्रमाणं किम् ?

- (1) प्रत्यक्षम् (2) अनुमानम् (3) उभयम् (4) नोभयम्

23. मनः किंस्वरूपम् ?

- (1) सुखम् (2) दुःखम् (3) आत्मा (4) परमाणुः

24. आकाशे वर्तमानः गुणः कः ?

- (1) शब्दः (2) रूपम् (3) स्पर्शः (4) गन्धः

25. इन्द्रियार्थसन्निकर्षात् कीदृशं ज्ञानमुत्पद्यते ?

- (1) प्रत्यक्षम् (2) अनुमितिः (3) उपमितिः (4) शाब्दम्

26. मनः कीदृशं द्रव्यम् ?

- (1) विभु (2) भूतं (3) मूर्तं (4) न किमपि

27. घटं प्रति समवायिकारणं किम् ?

- (1) कुलालः (2) दण्डः (3) दण्डसंयोगः (4) कपालम्

28. कारणं कतिविधम्
 (1) एकविधं (2) द्विविधं (3) त्रिविधं (4) चतुर्विधं
29. स्मृतिव्यतिरिक्तं ज्ञानं किम् ?
 (1) स्मृतिः (2) अनुभवः (3) ज्ञानं (4) अज्ञानं
30. प्रमाकरणं किम् ?
 (1) प्रमाणं (2) प्रमेयं (3) प्रमा (4) अप्रमा
31. कार्यनियतपूर्ववृत्ति किम् ?
 (1) कार्यं (2) कारणं (3) उभयं (4) नोभयं
32. द्रवत्वं कतिविधम् ?
 (1) एकविधं (2) द्विविधं (3) त्रिविधं (4) चतुर्विधं
33. आत्मा कतिविधः ?
 (1) चतुर्विधः (2) त्रिविधः (3) द्विविधः (4) एकविधः
34. अभावः कतिविधः ?
 (1) एकविधः (2) द्विविधः (3) त्रिविधः (4) चतुर्विधः
35. क्षणिकविज्ञानवादिनः के ?
 (1) बौद्धाः (2) जैनाः (3) नैयायिकाः (4) मीमांसकाः

11P/266/1

36. न्यायमते प्रमाणानि कति ?

- (1) एकं (2) द्वे (3) त्रीणि (4) चत्वारि

37. लौकिकसन्निकर्षाः कति ?

- (1) पञ्च (2) षट् (3) सप्त (4) अष्ट

38. पिठरपाकवादिनः के ?

- (1) नैयायिकाः (2) वेदान्तिनः (3) मीमांसकाः (4) बौद्धाः

39. घटाभावस्य प्रतियोगी कः ?

- (1) अभावः (2) घटाभावः (3) घटः (4) कपालम्

40. न्यायकुसुमाञ्जलिः केन विरचितः ?

- (1) अन्नम्भट्टः (2) उदयनः (3) केशवमिश्रः (4) गोतमः

41. पाकजगुणाः कुत्र वर्तन्ते ?

- (1) अग्नौ (2) पाके (3) पृथिव्यां (4) जले

42. कार्यसमवायिकारणतावच्छेदकतया किं सिद्ध्यति ?

- (1) द्रव्यत्वं (2) गुणत्वं (3) कर्मत्वं (4) पृथिवीत्वं

43. अभिहितान्वयवादिनः के ?

- (1) वेदान्तिनः (2) नैयायिकाः (3) प्राभाकराः (4) भाट्टाः

44. "तन्तौ पटः" इति प्रतीतौ आधेयं किम् ?
 (1) तन्तुः (2) पटः (3) उभयं (4) नोभयं
45. ग्रन्थादौ कृतस्थ मङ्गलस्थ फलं किम् ?
 (1) दुःखनिवृत्तिः (2) ग्रन्थसमाप्तिः (3) पुण्योत्पत्तिः (4) अपूर्वोत्पत्तिः
46. यतोऽभ्युदयनिश्च्रेयस्य सिद्धिः सः कः ?
 (1) मोक्षः (2) न्यायः (3) धर्मः (4) न किमपि
47. भास्वरशुक्लं कुत्र वर्तते?
 (1) पृथिव्यां (2) जले (3) तेजसि (4) वायौ
48. अभास्वरशुक्लं कुत्र वर्तते?
 (1) पृथिव्यां (2) जले (3) तेजसि (4) वायौ
49. श्रोत्रेन्द्रियेण शब्दस्य ग्रहणे सन्निकर्षः कः ?
 (1) संयोगः (2) संयुक्तसमवायः
 (3) संयुक्तसमवेतसमवायः (4) समवायः
50. विभागात् किं जायते ?
 (1) पूर्वदेशसंयोगः (2) पूर्वदेशसंयोगनाशः
 (3) उत्तरदेशसंयोगः (4) उत्तरदेशसंयोगनाशः

11P/266/1

51. पटं प्रति असमवायिकारणं किम् ?

- (1) तन्तुः (2) तन्तुसंयोगः (3) तुरी (4) वेमा

52. यत्समवेतं कार्यमुत्पद्यते तत् किम् ?

- (1) समवायिकारणं (2) असमवायिकारणं (3) निमित्तकारणं (4) न किमपि

53. गुणाश्रयः कः ?

- (1) गुणः (2) गुणत्वं (3) द्रव्यं (4) द्रव्यत्वं

54. अयुतसिद्धयोः सम्बन्धः कः ?

- (1) संयोगः (2) समवायः (3) संयुक्तसमवायः (4) समवेतसमवायः

55. शब्दग्रहणे सन्निकर्षः कः ?

- (1) समवायः (2) समवेतसमवायः (3) संयोगः (4) संयुक्तसमवायः

56. रूपं कतिविधम् ?

- (1) चतुर्विधं (2) पञ्चविधं (3) षड्विधं (4) सप्तविधं

57. अलौकिकसन्निकर्षः कतिविधः ?

- (1) एकविधः (2) द्विविधः (3) त्रिविधः (4) चतुर्विधः

58. अनुमानं कतिविधम् ?

- (1) एकविधं (2) द्विविधं (3) त्रिविधं (4) चतुर्विधं

59. पक्षता नाम का ?

- (1) साध्यसंशयः (2) साध्यनिश्चयः (3) साध्यसिद्धि (4) साध्यव्याप्तिः

60. स्वानुमितौ किमनुमानं प्रमाणम् ?

- (1) स्वार्थानुमानम् (2) परार्थानुमानम् (3) उभयम् (4) नोभयम्

61. परार्थानुमाने कति अवयवाः प्रजुज्यन्ते ?

- (1) द्वौ (2) त्रयः (3) चत्वारः (4) पञ्च

62. पर्वतो वह्निमान् धूमादित्यत्र साध्यं किम् ?

- (1) वह्निमान् (2) वह्निमत्त्वं (3) वह्नित्वं (4) पर्वतः

63. साध्यनिर्देशो नाम

- (1) प्रतिज्ञा (2) हेतुः (3) उदाहरणं (4) उपनयः

64. हेत्वाभासाः कति?

- (1) पञ्च (2) षट् (3) सप्त (4) अष्ट

65. अनैकान्तिक इत्यनेन कोऽभिधीयते ?

- (1) सव्यभिचारः (2) बाधितः (3) सत्प्रतिपक्षः (4) असिद्धः

66. हृदो वह्निमान् धूमात् इत्यत्र पक्षः कः ?

- (1) वह्निः (2) धूमः (3) हृदः (4) हृदत्वं

67. स्नेहः कुत्र वर्तते?

- (1) पृथिव्यां (2) जले (3) वायौ (4) तेजसि

11P/266/1

68. सव्यभिचारः कतिविधः ?

- (1) एकविधः (2) द्विविधः (3) त्रिविधः (4) चतुर्विधः

69. धूमत्वेन सन्निकर्षेण निखिलधूमविषयकं ज्ञानं केन जायते ?

- (1) संयोगः (2) समवायः (3) ज्ञानलक्षणा (4) सामान्यलक्षणा

70. अनुपसंहारी कुत्रान्तर्भवति?

- (1) सव्यभिचारे (2) बाधे (3) असिद्धौ (4) सत्प्रतिपक्षे

71. भूतद्रव्याणि कति?

- (1) त्रीणि (2) चत्वारि (3) पञ्च (4) षट्

72. विभुद्रव्याणि कति ?

- (1) त्रीणि (2) चत्वारि (3) पञ्च (4) षट्

73. अवयवातिरिक्तावयवी कैः नाङ्गीक्रियते ?

- (1) नैयायिकैः (2) वैशेषिकैः (3) बौद्धैः (4) वैयाकरणैः

74. अधोनिर्दिष्टेषु विशेषगुणः कः?

- (1) परिमाणम् (2) संख्या (3) पृथक्तवं (4) रूपम्

75. पर्वतो वह्निमान् धूमादित्यत्र हेतुतावच्छेदकं किम् ?

- (1) पर्वतः (2) वह्निः (3) धूमः (4) धूमत्वं

76. बाधों नाम

(1) पक्षे साध्याभावः	(2) पक्षे हेत्वभावः
(3) पक्षाभावः	(4) दृष्टान्ते हेत्वभावः

77. स्वरूपासिद्धिर्नाम

(1) पक्षे साध्याभावः	(2) पक्षे हेत्वभावः
(3) दृष्टान्ते साध्याभावः	(4) दृष्टान्ते हेत्वभावः

78. जातिः कुत्र वर्तते?

(1) केवलद्रव्ये	(2) केवलगुणे	(3) केवलकर्मणि	(4) द्रव्यगुणकर्मसु

79. अभावः अधिकरणस्वरूप इति के वदन्ति ?

(1) सांख्याः	(2) नैयायिकाः	(3) प्राभाकराः	(4) भाट्टाः

80. जातौ जात्यङ्गीकारे किं बाधकम् ?

(1) व्यक्तेरभेदः	(2) तुल्यत्वं	(3) सङ्करः	(4) अनवस्थितिः

81. वृक्षः कपिसंयोगी एतद्वृक्षत्वात् इत्यत्र साध्यतावच्छेदकसम्बन्धः कः ?

(1) संयोगः	(2) समवायः	(3) स्वरूपम्	(4) न किमपि

82. पर्वतो वह्निमान् धूमात् इत्यत्र हेतुतावच्छेदकसम्बन्धः कः ?

(1) संयोगः	(2) समवायः	(3) स्वरूपम्	(4) न किमपि

83. सर्वमनित्यं प्रमेयत्वात् इत्यत्र को हेत्वाभासः ?

(1) साधारणः	(2) असाधारणः	(3) अनुपसंहारी	(4) असिद्धः

11P/266/1

84. असिद्धिः कतिविधा ?

- (1) एकविधा (2) द्विविधा (3) त्रिविधा (4) चतुर्विधा

85. गगनारविन्दं सुरभि अरविन्दभत्वात् इत्यत्र को हेत्वामासः

- (1) आश्रयासिद्धः (2) स्वरूपासिद्धः (3) व्याप्यत्वासिद्धः (4) साधारणः

86. पर्वतो वह्निमान् इत्यत्र पक्षतावच्छेदकं किम् ?

- (1) पर्वतः (2) पर्वतत्वं (3) वह्निः (4) वह्नित्वं

87. अनुभवः कतिविधः ?

- (1) एकविधः (2) द्विविधः (3) त्रिविधः (4) चतुर्विधः

88. अव्याप्यवृत्तिसाध्यकस्थलस्योदाहणं किम् ?

- (1) वृक्षः कपिसंयोगी एतद्वृक्षत्वात् (2) वृक्ष कपिमान् वृक्षत्वात्
(3) वृक्षः वृक्षत्ववान् कपिसंयोगात् (4) संयोगः संयोगत्ववान् संयोगत्वात्

89. पर्वतो वह्निमान् धूमादित्यत्र सपक्षः कः ?

- (1) पर्वतः (2) महानसः (3) हृदः (4) पर्वतत्वं

90. विपक्षो नाम कः ?

- (1) सन्दिग्ध साध्यवान् (2) निश्चितसाध्यवान्
(3) निश्चितसाध्याभाववान् (4) सन्दिग्धसाध्याभाववान्

91. काञ्चनमयपर्वतो वह्निमान् धूमात् इत्यत्र को दोषः ?
 (1) बाधः (2) सत्प्रतिपक्षः (3) साध्याप्रसिद्धिः (4) पक्षाप्रसिद्धिः
92. पर्वतः काञ्चनमयवह्निमान् धूमात् इत्यत्र दोषः कः ?
 (1) पक्षाप्रसिद्धिः (2) साध्याप्रसिद्धिः (3) सव्यभिचारः (4) विरोधः
93. नव्यन्यायप्रवर्तकः कः ?
 (1) गङ्गेशः (2) रघुनाथः (3) गदाधरः (4) जगदीशः
94. न्यायमञ्जरीकारः कः ?
 (1) जयन्तभट्टः (2) भासर्वज्ञः (3) उद्योतकरः (4) वात्स्यायनः
95. न्यायबोधिनीकारः कः ?
 (1) अन्नम्भट्टः (2) उदयनः (3) पक्षधरमिश्रः (4) गोवर्धनमिश्रः
96. शब्दस्य समवायिकारणं किम् ?
 (1) शब्दः (2) मृदङ्गः (3) श्रोत्रम् (4) भेरीदण्डसंयोगः
97. सोपाधिको हेतुः कः भवति ?
 (1) आश्रयासिद्धः (2) स्वरूपासिद्धः (3) व्याप्यत्वासिद्धः (4) विरुद्धः
98. शब्दो गुणः चाक्षुषत्वात् इत्यत्र चाक्षुषत्वहेतुः कीदृशः ?
 (1) आश्रयासिद्धः (2) स्वरूपासिद्धः (3) व्याप्यत्वासिद्धः (4) बाधितः

11P/266/1

99. अन्यथाख्यातिः कैः अङ्गीक्रियते ?

- (1) नैयायिकैः (2) मीमांसकैः (3) वेदान्तिभिः (4) सांख्यैः

100. प्रथमान्तार्थमुख्यविशेष्यक शाब्दबोधं के अङ्गीकुर्वन्ति ?

- (1) वैयाकरणाः (2) नैयायिकाः (3) भाट्टाः (4) प्राभाकराः

101. प्रामाण्यं स्वतो ग्राह्यमिति के वदन्ति ?

- (1) मीमांसकाः (2) नैयायिकाः (3) सांख्याः (4) बौद्धाः

102. बाधकालीनेच्छवाजन्यं ज्ञानं किं भवति ?

- (1) आहार्यं (2) अनाहार्यं (3) संशयः (4) निश्चयाः

103. प्रामाण्यं परतो ग्राह्यमिति के वदन्ति ?

- (1) भाट्टाः (2) प्राभाकराः (3) सांख्याः (4) नैयायिकाः

104. व्यापारमुख्यविशेष्यकशाब्दबोधः कैटङ्गीक्रियते ?

- (1) नैयायिकैः (2) सांख्यैः (3) वैयाकरणैः (4) बौद्धैः

105. संयोगस्य नाशकः कः ?

- (1) संयोगः (2) विभागः (3) उभयं (4) नोभयं

106. पार्थिवं शरीरं कुत्र वर्तते ?

- (1) मर्त्यलोके (2) आदित्यलोके (3) वरूणलोके (4) वायुलोके

107. मनः कतिविधम् ?

- (1) एकविधं (2) द्विविधं (3) त्रिविधं (4) अनन्तं

108. तैजसं शरीरं कुत्र वर्तते ?

- (1) मनुष्यलोके (2) आदित्यलोके (3) वायुलोके (4) वरुणलोके

109. लिङ्गं कतिविधम् ?

- (1) एकविधं (2) द्विविधं (3) त्रिविधं (4) चतुर्विधं

110. परमात्मा कतिविधः ?

- (1) एकविधः (2) द्विविधः (3) त्रिविधः (4) चतुर्विधः

111. सर्वसपक्षविपक्षव्यावृत्तो हेतुः कः ?

- (1) साधारणः (2) असाधारणः (3) अनुपसंहारी (4) असिद्धः

112. तथाचायमिति कः अवयवः ?

- (1) प्रतिज्ञा (2) हेतुः (3) उदाहरणं (4) उपनयः

113. व्याप्तविशिष्टपक्षधर्मताज्ञानेन किमुत्पद्यते ?

- (1) प्रत्यक्षम् (2) अनुमितिः (3) उपमितिः (4) शाब्दम्

114. प्रागभावस्य प्रतियोगि किम् ?

- (1) प्रागभावः (2) प्रध्वंसः (3) कार्यम् (4) कारणम्

11P/266/1

115. शब्दः कतिविधः ?

- (1) एकविधः (2) द्विविधः (3) त्रिविधः (4) चतुर्विधः

116. परिमाणं कतिविधम् ?

- (1) एकविधं (2) द्विविधं (3) त्रिविधं (4) चतुर्विधं

117. प्रत्यक्षज्ञानकरणं किम् ?

- (1) प्रत्यक्षम् (2) अनुमानम् (3) उपमानम् (4) शब्दः

118. युगपज्ज्ञानानुत्पत्तिः कस्य लिङ्गम् ?

- (1) आत्मनः (2) मनसः (3) आकाशस्य (4) कालस्य

119. षड्विधोऽपि रसः कुत्र वर्तते ?

- (1) जले (2) पृथिव्यां (3) उभयत्र (4) नोभयत्र

120. सुवर्णं कीदृशम् ?

- (1) तैजसम् (2) पार्थिवम् (3) उभयविधं (4) नोभयविधं

121. उपमितौ कारणं किम् ?

- (1) पदज्ञानं (2) पदार्थज्ञानं (3) सादृश्यज्ञानं (4) व्याप्तिज्ञानं

122. पदसमूहो नाम

- (1) पदम् (2) पदार्थः (3) वाक्यं (4) वाक्यार्थः

123. शक्तिः पदार्थान्तरमिति के वदन्ति ?

- (1) सांख्याः (2) नैयायिकाः (3) वेदान्तिनः (4) मीमांसकाः

124. अर्थानुभवः कतिविधः ?

- (1) त्रिविधः (2) चतुर्विधः (3) पञ्चविधः (4) षड्विधः

125. लक्षणा कतिविधा ?

- (1) एकविधा (2) द्विविधा (3) त्रिविधा (4) चतुर्विधा

126. जातिशक्तिवादिनः के ?

- (1) मीमांसकाः (2) नैयायिकाः (3) वैशेषिकाः (4) सांख्याः

127. आख्यातस्य कर्तरि शक्तिः कैरुच्यते ?

- (1) नैयायिकैः (2) वैयाकरणैः (3) वैशेषिकैः (4) सांख्यैः

128. अर्थापत्तिः प्रमाणान्तरमिति के वदन्ति ?

- (1) नैयायिकाः (2) वैशेषिकाः (3) चार्वाकाः (4) मीमांसकाः

129. सादिरनन्तः कः ?

- (1) प्रागभावः (2) अत्यन्ताभावः (3) अन्योन्याभावः (4) प्रध्वंसाभावः

130. संस्कारः कतिविधः ?

- (1) एकविधः (2) द्विविधः (3) त्रिविधः (4) चतुर्विधः

11P/266/1

131. संस्कारप्रभेदः भावना कुत्र वर्तते?

- (1) शरीरे (2) आत्मनि (3) उभयत्र (4) नोभयत्र

132. पिकादिपदानां कोकिले शक्तिग्रहः कथं जायते ?

- (1) कोशात् (2) आप्तवाक्यात् (3) व्याकरणात् (4) उपमानात्

133. अनादिः सान्तः अभावः कः ?

- (1) प्रागभावः (2) प्रध्वंसाभावः (3) अत्यन्ताभावः (4) अन्योन्याभावः

134. वाक्यार्थज्ञानहेतुः कतिविधः ?

- (1) एकविधः (2) द्विविधः (3) त्रिविधः (4) चतुर्विधः

135. इतरान्विते शक्तिरिति के वदन्ति ?

- (1) भाट्टाः (2) प्राभाकराः (3) नैयायिकाः (4) वैशेषिकाः

136. तादात्म्यसम्बन्धावच्छिन्नप्रतियोगिताकः अभावः कः ?

- (1) अत्यन्ताभावः (2) अन्योन्याभावः (3) प्रागभावः (4) प्रध्वंसः

137. नैमित्तिकद्रवत्वं कुत्र वर्तते?

- (1) पृथिव्यां (2) जले (3) तेजसि (4) न कुत्रापि

138. असमवायिकारणनाशात् कस्य नाशो भवति?

- (1) द्रव्यस्य (2) गुणस्य (3) कर्मणः (4) त्रयाणामपि

139. सादृश्यं पदार्थान्तरमिति के वदन्ति?

- (1) नैयायिकाः (2) वैशेषिकाः (3) सांख्याः (4) मीमांसकाः

140. जलपरमाणुगतरूपं कीदृशम् ?

- (1) नित्यम् (2) अनित्यम् (3) उभयविधम् (4) नोभयविधम्

141. पीलुपाकवादिनः के ?

- (1) नैयायिकाः (2) वैशेषिकाः (3) वेदान्तिनः (4) मीमांसकाः

142. अकारणगुणपूर्वकः गुणः कः ?

- (1) रूपम् (2) रसः (3) गन्धः (4) बुद्धिः

143. संख्या कुत्र वर्तते?

- (1) केवल मूर्तेषु (2) केवलामूर्तेषु (3) मूर्तेषु अमूर्तेषु च (4) न कुत्रापि

144. आकाशत्वस्य जातित्वाभावे बाधकं किम् ?

- (1) व्यक्तेरभेदः (2) तुल्यत्वं (3) सङ्करः (4) अनवस्थितिः

145. स्फोटवादः कैरङ्गीकृतः ?

- (1) नैयायिकैः (2) वैयाकरणैः (3) मीमांसकैः (4) वैशेषिकैः

146. तत्पुरुषे लक्षणा कुत्र स्वीक्रियते ?

- (1) पूर्वपदे (2) उत्तरपदे (3) उभयत्र (4) नोभयत्र

11P/266/1

147. यत्रावयवार्थ एव बुध्यते तत् पदं कीदृशम् ?

- (1) यौगिकं (2) रूढं (3) योगरूढं (4) यौगिकरूढम्

148. द्वीन्द्रियग्राह्यो गुणः कः ?

- (1) रूपं (2) रसः (3) गन्धः (4) स्नेहः

149. समासे शक्तिः कुतो नास्ति ?

- (1) पदशक्तयैव निर्वाहात् (2) वाक्यशक्तयैव निर्वाहात्
(3) उभयशक्तयङ्गीकारात् (4) उभयशक्तयनङ्गीकारात्

150. द्विरेकपदात् भ्रमरबोधः कथं जायते ?

- (1) शक्त्या (2) जहल्लक्षणया (3) अजहल्लक्षणया (4) लक्षितलक्षणया

अभ्यर्थियों के लिए निर्देश

(इस पुस्तिका के प्रथम आवरण पृष्ठ पर तथा उत्तर-पत्र के दोनों पृष्ठों पर केवल नीली-काली बाल-प्वाइंट पेन से ही लिखें)

1. प्रश्न पुस्तिका मिलने के 10 मिनट के अन्दर ही देख लें कि प्रश्नपत्र में सभी पृष्ठ मौजूद हैं और कोई प्रश्न छूटा नहीं है। पुस्तिका दोषयुक्त पाये जाने पर इसकी सूचना तत्काल कक्ष-निरीक्षक को देकर सम्पूर्ण प्रश्नपत्र की दूसरी पुस्तिका प्राप्त कर लें।
2. परीक्षा भवन में लिफाफा रहित प्रवेश-पत्र के अतिरिक्त, लिखा या सादा कोई भी खुला कागज साथ में न लायें।
3. उत्तर-पत्र अलग से दिया गया है। इसे न तो मोड़ें और न ही विकृत करें। दूसरा उत्तर-पत्र नहीं दिया जायेगा। केवल उत्तर-पत्र का ही मूल्यांकन किया जायेगा।
4. अपना अनुक्रमांक तथा उत्तर-पत्र का क्रमांक प्रथम आवरण-पृष्ठ पर पेन से निर्धारित स्थान पर लिखें।
5. उत्तर-पत्र के प्रथम पृष्ठ पर पेन से अपना अनुक्रमांक निर्धारित स्थान पर लिखें तथा नीचे दिये वृत्तों को गाढ़ा कर दें। जहाँ-जहाँ आवश्यक हो वहाँ प्रश्न-पुस्तिका का क्रमांक तथा सेट का नम्बर उचित स्थानों पर लिखें।
6. ओ० एम० आर० पत्र पर अनुक्रमांक संख्या, प्रश्नपुस्तिका संख्या व सेट संख्या (यदि कोई हो) तथा प्रश्नपुस्तिका पर अनुक्रमांक और ओ० एम० आर० पत्र संख्या की प्रविष्टियों में उपरिलेखन की अनुमति नहीं है।
7. उपर्युक्त प्रविष्टियों में कोई भी परिवर्तन कक्ष निरीक्षक द्वारा प्रमाणित होना चाहिये अन्यथा यह एक अनुचित साधन का प्रयोग माना जायेगा।
8. प्रश्न-पुस्तिका में प्रत्येक प्रश्न के चार वैकल्पिक उत्तर दिये गये हैं। प्रत्येक प्रश्न के वैकल्पिक उत्तर के लिए आपको उत्तर-पत्र की सम्बन्धित पंक्ति के सामने दिये गये वृत्त को उत्तर-पत्र के प्रथम पृष्ठ पर दिये गये निर्देशों के अनुसार पेन से गाढ़ा करना है।
9. प्रत्येक प्रश्न के उत्तर के लिए केवल एक ही वृत्त को गाढ़ा करें। एक से अधिक वृत्तों को गाढ़ा करने पर अथवा एक वृत्त को अपूर्ण भरने पर वह उत्तर गलत माना जायेगा।
10. ध्यान दें कि एक बार स्याही द्वारा अंकित उत्तर बदला नहीं जा सकता है। यदि आप किसी प्रश्न का उत्तर नहीं देना चाहते हैं, तो संबंधित पंक्ति के सामने दिये गये सभी वृत्तों को खाली छोड़ दें। ऐसे प्रश्नों पर शून्य अंक दिये जायेंगे।
11. रफ कार्य के लिए प्रश्न-पुस्तिका के मुखपृष्ठ के अंदर वाला पृष्ठ तथा उत्तर-पुस्तिका के अंतिम पृष्ठ का प्रयोग करें।
12. परीक्षा के उपरान्त केवल ओ एम आर उत्तर-पत्र परीक्षा भवन में जमा कर दें।
13. परीक्षा समाप्त होने से पहले परीक्षा भवन से बाहर जाने की अनुमति नहीं होगी।
14. यदि कोई अभ्यर्थी परीक्षा में अनुचित साधनों का प्रयोग करता है, तो वह विश्वविद्यालय द्वारा निर्धारित दंड का/की, भागी होगा/होगी।